

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä maaliskuuta 2010 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 21/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Kreetta Simola, liikenne- ja viestintäministeriö
- budjettineuvos Esko Tainio, valtiovarainministeriö
- lakimies Saara Punkka, Viestintävirasto
- lakimies Riikka Rosendahl, Kuluttajavirasto
- erikoistutkija Jarno Sukanen, Kilpailuvirasto

- apulaiskaupunginjohtaja, elinkeinopäällikkö Mikael Grannas, Länsi-Turunmaa
- erityisasiantuntija Simo Tanner, Suomen Kuntaliitto
- lakiasioiden päällikkö Marko Lahtinen, FiCom.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- saaristoasiain neuvottelukunta
- Lapin liitto
- Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Elisa Oyj
- Saaristoverkot Oy - Skärgårdsnäten Ab
- TeliaSonera Oyj
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
- Viestinnän Keskusliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Lakia laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla ehdotetaan muutettavaksi Euroopan komission valtiontuen ilmoitusmenettelyn yhteydessä edellyttämällä tavalla. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset maakuntien hankeohjelmiin sisältyvistä laajakaistahankkeista teh-

tävistä markkina-analyyseista, hankkeiden toteuttajiksi valittavien teleyritysten vertailupereusteista sekä tuen hakuajasta. Lisäksi laissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöksiä tukikelepoisista kustannuksista ja muutettavaksi määräaika, jota sovelletaan laajakaistahankkeista saa-

tavan tuoton osuuden palauttamiseen eräissä tapauksissa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annettua lakia niin, että myös Euroopan unionin varoista tuettaviin laajakaistahankkeisiin sovel-

lettaisiin laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettuun lakiin ehdotettavaa 6 a §:ää. Viittaussäännös on tarpeen lakiteknisistä syistä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Laajakaistatukea koskeva lakiehdotus liittyy valtioneuvoston joulukuussa 2008 tekemään periaatepäätökseen, jossa asetettiin tavoitteeksi, että lähes kaikki suomalaiset ovat enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 Mbit/s yhteyden mahdollistavasta viestintäverkosta vuoteen 2015 mennessä.

Toimivien ja riittävän nopeiden viestintäyhteyksien tarve saattaa korostua harvaan asutuilla alueilla, joissa etäisyydet ovat pitkiä ja kaikkia palveluita ei ole muutoin saatavilla. Valiokunta pitää erityisen tärkeänä, että myös harvaan asuttujen alueiden asukkaiden, yritysten, oppilaitosten ym., laajakaistapalveluiden ja niiden kautta tarjottavien palvelujen saatavuudesta huolehditaan. Valiokunta painottaa, että laajakaistaohjelman toimeenpanon jatkamisella ja tavoitteiden tasapuolisella saavuttamisella on olennainen merkitys Suomen lähivuosien tietoyhteiskunta-kehityksen kannalta.

Valiokunta totesi lakia laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla (jäljempänä laajakaistatukilaki) koskevassa mietinnössään (LiVM 20/2009 vp — HE 176/2009 vp), että valiokunta kantaa huolta mm. harvaanasuttujen tai taloudellisissa vaikeuksissa olevien kuntien mahdollisuudesta kantaa laajakaistaohjelman edellyttämät kuntien maksuosuudet. Erityisesti valiokunta kuitenkin kiinnitti huomiota tilaajayhteyden toteuttamisen vaatimiin kustannuksiin. Tämä pääosin kotitalouksien ja muiden lop-

pukäyttäjien kannettavaksi jäävä kustannuserä voi olla monille talouksille taloudellisesti liian korkea, jolloin laajakaistayhteyden kautta saatavilla olevat palvelut eivät tosiasiallisesti tulisi tasapuolisesti kaikkien kansalaisten saataville. Tästä syystä valiokunta ehdotti eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallituksen tulee selvittää ja arvioida kaikki käytettävissä olevat eri lisärahoitusmahdollisuudet laajakaistahankkeilla rakennettaviin viestintäverkkoihin liittyvien tilaajayhteyksien turvaamiseksi niille kotitalouksille, jotka katsovat tarvitsevansa laajakaistayhteyden, mutta joilla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia tilaajayhteyden rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvien kohtuuttomien kustannusten maksamiseen. Hallituksen tulee antaa asiasta selvitys liikenne- ja viestintävaliokunnalle viimeistään elokuun 2010 loppuun mennessä. Valiokunta toteaa, että lausuma ja selvityksen tarve on edelleen ajankohtainen.

Valiokunta pitää hyvänä, että ehdotetut säännökset ovat teknologianeutraaleja. Valtion tukea voidaan siten lähtökohtaisesti myöntää millä teknisellä tavalla tahansa toteutetulle laajakaistahankkeelle, joka täyttää laissa säädetyt edellytykset. Näin ollen teknologian kehityksen myötä myös matkaviestintekniikalla toteutettu palvelu voidaan katsoa edistykseelliseksi viestintäpalveluksi siinä tapauksessa, että kyseinen matkaviestinratkaisu riittävällä tavalla tukee 100 megabitin laajakaistayhteyksien toteuttamista.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että esityksen uusien markkina-analyysiä ym. menettelyjä koskevien säännösten soveltaminen ei muodostuisi käytännössä liian raskaaksi siten, että ne

vaikuttaisivat olennaisesti hankkeiden etenemis-
aikatauluihin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintä-
valiokunta ehdottaa,

*että lakiehdotus hyväksytään muut-
tamattomana.*

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Martti Korhonen /vas
vpj. Saara Karhu /sd
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Leena Harkimo /kok
Kalle Jokinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Pentti Oinonen /ps

Markku Pakkanen /kesk
Tero Rönni /sd
Janne Seurujärvi /kesk
Anne-Mari Virolainen /kok
vjäs. Reijo Paajanen /kok
Sari Palm /kd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.

VASTALAUSE

Perustelut

Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä hallituksen esityksestä laeiksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain muuttamisesta kannanoton perusteluiden 2. kappaleessa todetaan seuraavaa: "Laajakaistatukea koskeva lakiehdotus liittyy valtioneuvoston joulukuussa 2008 tekemään periaatepäätökseen, jossa asetettiin tavoitteeksi, että lähes kaikki suomalaiset ovat enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 Mbit/s yhteyden mahdollistavasta viestintäverkosta vuoteen 2015 mennessä."

Mielestäni laajakaistaverkko tulee rakentaa kaikkien haja-asutusalueiden talouksiin ja yrittäjiin sekä kouluihin maksuttomasti. Nykyisellä tavalla toteutettu laajakaistan rakentamismal-

li eriarvoistaa haja-asutusalueilla, koska samat verkkopalvelut ovat saatavilla asutuskeskuksissa ilman, että niistä peritään erillisiä rakentamiskustannuksia käyttäjiltä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä (LiVM 3/2010 vp) kannanoton perusteluihin 2. kappaleen loppuun lisätään maininta siitä, että valiokunnan mielestä 100 Mbit/s:n yhteysmahdollisuus tulisi rakentaa kaikille haja-asutusalueilla asuville perille asti yhteiskunnan tuella riippumatta henkilön taloudellisesta tilanteesta.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2010

Pentti Oinonen /ps